

Sygn. akt I KS 33/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **T. P.**,
oskarżonego z art. 258 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 26 października 2022 r.,
skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z dnia 12 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 224/21,
uchylający wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 27 maja 2021 r., sygn. akt III K 360/19,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

1. **oddalić skargę;**
2. **kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.**

UZASADNIENIE

W sprawie złożonej przedmiotowo, wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 27 maja 2021 r., sygn. akt III K 360/19, T. P. został uniewinniony od zarzutów popełnienia czynów, polegających na tym, że:

1. w okresie od daty bliżej nie ustalonej, nie później niż od 10 marca do 27 listopada 2018 roku, m.in. w B., powiat [...], woj. [...], i innych miejscowościach w Polsce, działał w zorganizowanej grupie przestępczej, której celem było popełnianie przestępstw polegających na składowaniu odpadów wbrew przepisom

ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w tym odpadów niebezpiecznych, zawierających m.in.: trichloroeten, eter dietylowy, octan, etyl i aceton, których składowanie mogło zagrażać życiu lub zdrowiu człowieka oraz spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, a którą założył i kierował D. S., tj. przestępstwa z art. 258 § 1 k.k.,

2. w okresie od 10 marca do 27 listopada 2018 roku w B., powiat [...], woj. [...], działając w zorganizowanej grupie przestępczej oraz wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, ze z góry powziętym zamiarem, przewoził i składował w znajdujących się tam budynkach magazynowych, wbrew przepisom ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, około 1 500 ton odpadów płynnych zgromadzonych w różnego rodzaju zbiornikach, z których część stanowiła odpady niebezpieczne i palne, zawierające m.in.: trichloroeten, alachlor herbicyd, dichlorometan, metanol, metyloetyloketon, a także aceton, metakrylan 2-hydroksypropylu, octan etylu, azotan cyrkonylu, octan etylu, octan 2-etylo butylowy, octan izobutylu i inne, których składowanie zagrażało życiu lub zdrowiu człowieka oraz spowodować mogło istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, czym spowodował bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru i eksplozji materiałów łatwopalnych, które zagrażało życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach,

tj. przestępstwa z art. 183 § 1 k.k. w zb. z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. art. 65 § 1 k.k.

3. w okresie od 10 marca do 5 czerwca 2018 roku, działając w zorganizowanej grupie przestępczej oraz wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, ze z góry powziętym zamiarem, przetransportował z C., woj. [...] do T., woj. [...], a następnie składował w T. przy ul. [...], wbrew przepisom ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, odpady niebezpieczne i palne zmagazynowane w co najmniej 100 pojemników typu „mauzer” o pojemności 1000 litrów, 80 blaszanych beczkach o pojemności 200 litrów, oraz 10 ton innych

odpadów składowanych w opakowaniach typu big-bag, które zawierały m.in. metanol, etanol, 1-propanol, 2-propanol oraz estry: butylowy i etylowy, których składowanie mogło zagrażać życiu lub zdrowiu człowieka oraz spowodować mogło istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, czym spowodował bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru i rozprzestrzenienia się substancji trujących, co mogłoby zagrozić życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach,

tj. przestępstwa z art. 183 § 1 k.k. w zb. z art. 164 § 1 k.k. w zw. z art. 163 § 1 pkt 1 i 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. art. 65 § 1 k.k.

Od tego wyroku apelację na niekorzyść oskarżonego wniósł prokurator, który – podnosząc zarzuty obrazy prawa procesowego (art. 7 k.p.k.; art. 7 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.) oraz błędów w ustaleniach faktycznych, które miały wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 12 maja 2022 r., sygn. akt II AKa 224/21, uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej T. P. i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Na wyrok Sądu odwoławczego skargę wniósł obrońca ww. oskarżonego, podnosząc zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. przez uchylenie wyroku w sprawie o sygn. akt III K 360/19 i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, podczas gdy przepis ten upoważnia do takiej decyzji wówczas, kiedy konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, przy czym w niniejszej sprawie taka konieczność nie zachodziła, albowiem zgromadzono pełny materiał dowodowy, który został oceniony zgodnie z zasadami logiki i prawidłowego rozumowania, w toku prawidłowo przeprowadzonego przewodu sądowego, w następstwie czego doszło do wydania sprawiedliwego wyroku opartego na całokształcie ujawnionych okoliczności.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu autor skargi wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu jako Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 437 § 2 zd. II k.p.k., uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do badania, czy w sprawie – na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji – zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., III KS 34/18, Prok. i Pr.-wkł. 2019/7-8/27*). Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania określonego rodzaju orzeczenia. Nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie – rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania orzeczenia kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18, LEX nr 2515959; zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2020 r., II KS 16/20, LEX nr 3093484; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2020 r., I KS 8/20, LEX nr 3177866*). Co do zasady nie

jest też rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów Rozdz. 55a Kodeksu postępowania karnego analizować pod względem merytorycznym jakość weryfikacji oceny materiału dowodowego w perspektywie szczegółowych zagadnień akcentowanych na tej płaszczyźnie przez obrońcę oskarżonego. Przeciwnie stanowisko pozostawałoby w sprzeczności z podstawami skargi, określonymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz *ratio legis* tej instytucji. Z tego też względu poza zakresem rozważań pozostawiono argumentację zaprezentowaną przez obrońcę oskarżonego dotyczącą bezpośrednio płaszczyzny oceny dowodów i wynikających z nich ustaleń faktycznych, a skoncentrowano się na istocie zarzutu podnieconego w skardze, dotyczącego podstaw wydania wyroku kasatoryjnego.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd drugiej instancji uznał za słuszny zarzut prokuratora, w którym wskazywał on na błędy w ustaleniach faktycznych skutkujące uniewinnieniem T. P. (oraz 5 współoskarżonych) od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. (pkt 3.1. uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Podkreślił, że „dowody zebrane w sprawie prowadzą do jednoznacznego wykazania, że (...) działania podjęte przez oskarżonych, poza M. D. oraz H. W., odbywały się w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, w skład której wchodziłi pozostali oskarżeni, a której przedmiotem było składowanie odpadów, w tym niebezpiecznych substancji wbrew przepisom ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach (s. 6 uzasadnienia). Konsekwentnie Sąd odwoławczy uznał za zasadny również zarzut sformułowany w apelacji prokuratora, akcentujący błędy w ustaleniach faktycznych skutkujące uniewinnieniem m.in. T.P. od drugiego i trzeciego z zarzucanych mu przestępstw (odpowiednio: pkt 3.3. i 3.6 wyroku Sądu *ad quem*) i w tym zakresie odwołał się do swojego wyводу dotyczącego weryfikacji ustaleń Sądu pierwszej instancji co do przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, w którym szczegółowo przeanalizował zachowania oskarżonych oraz zwrócił uwagę na błędy w ocenie materiału dowodowego przez Sąd pierwszej instancji (zob. k. 13-16 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*).

Wprawdzie w końcowej części uzasadnienia, dotyczącej przyczyn, zakresu i podstaw uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji Sąd odwoławczy wskazał na

potrzebę przeprowadzenia przewodu w całości (s. 66 uzasadnienia), to jednocześnie na początku tej części rozważań stwierdził, że „Sąd pierwszej instancji niewłaściwie przyjął w odpowiednim zakresie, że zdarzenia nie odbywały się w ramach zorganizowanej grupy przestępczej”, co w kontekście całokształtu uzasadnienia wyroku tego Sądu pozwala na uznanie, że podstawą rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym było przekonanie o popełnieniu przez T.P. zarzucanych mu przestępstw, wyrażone już na gruncie zgromadzonego przez Sąd pierwszej instancji materiału dowodowego, zaś przeszkodą do skazania tego oskarżonego był zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Chociaż więc trudno uznać uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia za wzorcowy przykład części motywacyjnej rozstrzygnięcia kasatoryjnego, to jednak nie jest ono dotknięte obrazą art. 437 § 2 k.p.k.

Z tych względów, nie stwierdzając również pozostałych okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[as]